

В. Шаран
Підпис

Шаран В. Л.
Ініціали та прізвище

16 квітня 2020 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ВСТУП ДО СПЕЦІАЛЬНОСТІ

Галузь знань: 01 Освіта / Педагогіка
Спеціальність: 014 Середня освіта (Фізична культура)
Освітня програма: Середня освіта (Фізична культура)
Статус дисципліни: обов'язкова
Навчально-науковий інститут фізичної культури і здоров'я
Кафедра: спортивних дисциплін і туризму
Мова навчання: українська

Форма навчання	Курс	Семестр	Загальний обсяг дисципліни	Кількість годин						Курсова робота	Вид семестрового контролю	
				Аудиторні заняття					Самостійна робота		Залік	Екзамен
			Кредити ЄКТС	Разом	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття	Семінарські заняття				
Денна	I	I	90/3	30	16		14		60		+	
Заочна	I	I	90/3	12	6		6		78		+	

Робоча програма складена на основі освітньої програми та навчального плану підготовки бакалаврів (240 кредитів ЄКТС)

Розробники: *Г.Д. Кондрацька* Кондрацька Г.Д. док. пед.н., доц., завідувач кафедри спортивних дисциплін і туризму

С.Н. Будинкевич Будинкевич С.Н., ст. викладач кафедри спортивних дисциплін і туризму

Схвалено на засіданні кафедри спортивних дисциплін і туризму

Протокол № 3 від 11.03.2020 р.

Зав. кафедри спортивних дисциплін і туризму *Г.Д. Кондрацька* Кондрацька Г.Д.

Погоджено керівником групи забезпечення спеціальності

М.І. Лу'янченко Лу'янченко М.І. д.пед.н., професор

Схвалено на засіданні науково-методичної ради навчально-наукового інституту фізичної культури і здоров'я

Протокол № 3 від 26.03.2020 р.

Схвалено на засіданні науково-методичної ради університету

Протокол № 4 від 16.04.2020 р.

1. МЕТА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета навчальної дисципліни – ознайомлення студентів із вимогами до майбутньої професійної діяльності.

Завдання – сформувати у студентів цілісну систему знань з фізичної культури, розкрити загальні положення та принципи застосування фізичного виховання у різних сферах суспільства, спрямованих на засвоєння основних знань, вмінь, які повинен набути студент як майбутній фахівець з фізичного виховання, закласти навички ведення самостійної і науково-дослідної роботи, що сприятиме розвитку творчого мислення та фундаменту компетентностей у майбутніх фахівців з фізичного виховання.

В результаті вивчення дисципліни студент має набути таких **компетентностей**:

загальні:

Здатність розуміти місце фізичної культури в загальній культурі людства;

Здатність засвоїти галузеву термінологію;

Здатність ознайомитися стандарти вищої освіти;

Здатність аналізувати і визначити місце і роль міжнародного спортивного та фізкультурно-спортивного рух в Україні;

Здатність засвоїти програмно-нормативні засади розвитку галузі фізичної культури; організаційні засади, структуру і матеріальна основа розвитку фізкультурно-спортивного руху в Україні;

Здатність вивчити систему кадрового забезпечення галузі фізичної культури та спорту;

Здатність засвоїти професійні вимоги до фахівців фізичної культури та спорту;

Здатність засвоїти вимоги до організація навчального процесу у вищих навчальних закладах; до навчання і побуту студентів вищого навчального закладу.

фахові:

Вміти визначати основні завдання, форми і засоби фізичної культури;

Вміти володіти галузевою термінологією;

Вміти використовувати стандарти вищої освіти,

Вміння визначити місце і роль міжнародного спортивного та фізкультурно-спортивного руху в Україні;

Вміти використовувати програмно-нормативні засади розвитку галузі фізичної культури; організаційні засади, структуру і матеріальна основа розвитку фізкультурно-спортивного руху в Україні;

Вміти окреслити систему кадрового забезпечення галузі фізичної культури та спорту;

Вміти визначити професійні функції фахівців фізичної культури та спорту;

Вміти визначити етапи організації навчального процесу у вищих навчальних закладах; навчання і побуту студентів вищого навчального закладу.

Програмні результати навчання:

Усвідомлення соціальної значущості своєї майбутньої професії; володіння високою мотивацією до виконання професійної діяльності.

Здатність використовувати професійно-профільовані знання і практичні навички з соціально-гуманітарних, природничо-наукових, медико-біологічних, психолого-педагогічних та професійно-орієнтованих дисциплін, а також дисциплін практичної підготовки при вирішенні соціальних і професійних завдань.

Уміння використовувати нормативні та правові документи у своїй діяльності.

Здатність реалізовувати Державний стандарт і навчальну програму з предмету «Фізична культура» у середніх загальноосвітніх закладах.

Уміння використовувати алгоритм дій щодо виховання та удосконалення фізичних якостей, фізичного розвитку у відповідності з індивідуальними особливостями контингенту учнів.

Уміння створювати рівноправний і справедливий клімат, що сприяє навчанню всіх учнів, незалежно від їх соціально-культурно-економічного контексту.

Здатність організовувати навчально-виховний процес у середніх загальноосвітніх закладах з предмету «Фізична культура» в урочній та позаурочній формах; організовувати масові спортивні заходи

Уміння планувати навчально-виховний процес на навчальний рік, семестр (півріччя) з предмету «Фізична культура» у середніх загальноосвітніх

зкладах; здатність підбирати адекватне ситуації управлінське рішення за формою та змістом.

Уміння застосовувати елементи теоретичного та експериментального дослідження в професійній діяльності

2. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Вивчення дисципліни «Вступ до спеціальності» є основою для вивчення циклу спортивних дисциплін, медико-біологічних дисциплін, що забезпечить закріплення вмінь та навичок викладання фізичної культури та сприяє формуванню компетентностей для подальшої роботи в освітніх закладах.

3. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Вступ до спеціальності», студент повинен:

знати: роль і місце фізичної культури в загальній культурі людства; галузеву термінологію; стандарти вищої освіти; особливості міжнародного спортивного та фізкультурно-спортивного руху в Україні; програмно-нормативні засади розвитку галузі фізичної культури; організаційні засади, структуру і матеріальна основа розвитку фізкультурно-спортивного руху в Україні; систему кадрового забезпечення галузі фізичної культури та спорту; професійні вимоги до фахівців фізичної культури та спорту; вимоги до організація навчального процесу у вищих навчальних закладах; до навчання і побуту студентів вищого навчального закладу.

вміти: а) *загальна компетентність:* розуміти значення та зміст обраної професії; уміти формулювати проблему, яка розглядається, володіти культурою мислення, здатністю до узагальнення, аналізу, сприйняття інформації, постановки мети та вибору шляхів її досягнення.

б) *компетентність, що відповідає предмету:* володіння усвідомленням соціальної значущості своєї майбутньої професії, володіння високою мотивацією до виконання професійної діяльності; готовність і здатність нести відповідальність за її результати; здатність використовувати професійно-профільовані знання і практичні навички при вирішенні соціальних і професійних завдань; здатність підбирати адекватне ситуації управлінське

рішення за формою та змістом; здатність планувати освітній процес у середніх загальноосвітніх закладах з предмету «Фізична культура»; здатність до професійного спілкування, забезпечення гармонійних та конструктивних взаємовідносин під час виконання професійних завдань.

4. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Оцінювання здійснюється за шкалами оцінювання: стобальною, національною і ЄКТС.

A - 90 – 100 балів (*відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок*): отримує здобувач, який виявив глибокі знання навчального матеріалу, повно відтворює програмний матеріал, що міститься в основних і додаткових рекомендованих літературних джерелах; добре знає роль і місце фізичної культури в загальній культурі людства, галузеву термінологію, стандарти вищої освіти. особливості міжнародного спортивного та фізкультурно-спортивного руху в Україні; добре орієнтується в програмно-нормативних засадах розвитку галузі фізичної культури; в організації структури і матеріальної основи розвитку фізкультурно-спортивного руху в Україні; системи кадрового забезпечення галузі фізичної культури та спорту; добре знає професійні вимоги до фахівців фізичної культури та спорту; добре орієнтується в організації та проведенні навчального процесу у вищих навчальних закладах; навчання і побуту студентів вищого навчального закладу; розуміє значення та зміст обраної професії; уміє формулювати проблему, яка розглядається, володіє культурою мислення, здатністю до узагальнення, аналізу, сприйняття інформації, вміє поставити мету та вибрати шляхів її досягнення; прагнути до саморозвитку; здатний усвідомити соціальну значущість своєї майбутньої професії; вміє визначити мотивацією до виконання професійної діяльності; вміє нести відповідальність за її результати; здатний використовувати професійно-профільовані знання і практичні навички при вирішенні соціальних і професійних завдань; здатний підбирати адекватне ситуації управлінське рішення за формою та змістом, планувати освітній процес у середніх загальноосвітніх закладах з предмету «Фізична культура»; здатність до професійного спілкування; вміє забезпечувати гармонійні та конструктивні взаємовідносини під час виконання професійних завдань.

B - 82 – 89 балів (*вище середнього рівня з кількома помилками*): отримує

здобувач, який виявив глибокі знання навчального матеріалу, повно відтворює програмний матеріал з вступу до спеціальності, що міститься в основних і додаткових рекомендованих літера добре знає роль і місце фізичної культури в загальній культурі людства, галузеву термінологію, стандарти вищої освіти. особливості міжнародного спортивного та фізкультурно-спортивного рух в Україні; добре орієнтується в програмно-нормативних засадах розвитку галузі фізичної культури; в організації структури і матеріальної основи розвитку фізкультурно-спортивного руху в Україні; системи кадрового забезпечення галузі фізичної культури та спорту; добре знає професійні вимоги до фахівців фізичної культури та спорту; добре орієнтується в організації та проведенні навчального процесу у вищих навчальних закладах; навчання і побуту студентів вищого навчального закладу; розуміє значення та зміст обраної професії; уміє формулювати проблему, яка розглядається, володіє культурою мислення, здатністю до узагальнення, аналізу, сприйняття інформації, вміє поставити мету та вибрати шляхів її досягнення; прагнути до саморозвитку; здатний усвідомити соціальну значущість своєї майбутньої професії; вміє визначити мотивацією до виконання професійної діяльності; вміє нести відповідальність за її результати; вміє використовувати професійно-профільовані знання і практичні навички при вирішенні соціальних і професійних завдань; вміє підбирати адекватне ситуації управлінське рішення за формою та змістом, планувати освітній процес у середніх загальноосвітніх закладах з предмету «Фізична культура»; має здатність до професійного спілкування; вміє забезпечувати гармонійні та конструктивні взаємовідносини під час виконання професійних завдань.

С - 75 – 81 балів (в цілому правильне виконання з певною кількістю суттєвих помилок): отримує здобувач, який виявив міцні знання навчального матеріалу, відтворює програмний матеріал з вступу до спеціальності, що міститься в основних і додаткових рекомендованих літературних джерелах; добре знає роль і місце фізичної культури в загальній культурі людства, галузеву термінологію, стандарти вищої освіти. особливості міжнародного спортивного та фізкультурно-спортивного рух в Україні; орієнтується в програмно-нормативних засадах розвитку галузі фізичної культури; в організації структури і матеріальної основи розвитку фізкультурно-спортивного руху в Україні; системи кадрового забезпечення галузі фізичної культури та спорту; здатний визначити професійні вимоги до фахівців фізичної культури та

спорту; орієнтується в організації та проведенні навчального процесу у вищих навчальних закладах; навчання і побуту студентів вищого навчального закладу; розуміє значення та зміст обраної професії; уміє формулювати проблему, яка розглядається, володіє культурою мислення, здатністю до узагальнення, аналізу, сприйняття інформації, здатний поставити мету та вибрати шляхів її досягнення; прагне до саморозвитку; здатний усвідомити соціальну значущість своєї майбутньої професії; вміє визначити мотивацією до виконання професійної діяльності; вміє нести відповідальність за її результати; здатний використовувати професійно-профільовані знання і практичні навички при вирішенні соціальних і професійних завдань; вміє підбирати адекватне ситуації управлінське рішення за формою та змістом, планувати освітній процес у середніх загальноосвітніх закладах з предмету «Фізична культура»; має здатність до професійного спілкування; вміє забезпечувати гармонійні та конструктивні взаємовідносини під час виконання професійних завдань.

Д - 67 – 74 бали (*непогано, але зі значною кількістю недоліків*): отримує здобувач, який виявив недостатньо міцні знання навчального матеріалу, з певними труднощами відтворює програмний матеріал з вступу до спеціальності, рідко звертається до матеріалів, що містяться в основних і додаткових рекомендованих літературних джерелах; не достатньо знає роль і місце фізичної культури в загальній культурі людства, галузеву термінологію, стандарти вищої освіти. особливості міжнародного спортивного та фізкультурно-спортивного руху в Україні; недостатньо орієнтується в програмно-нормативних засадах розвитку галузі фізичної культури; в організації структури і матеріальної основи розвитку фізкультурно-спортивного руху в Україні; системі кадрового забезпечення галузі фізичної культури та спорту; допускає певні неточності у визначенні професійних вимог до фахівців фізичної культури та спорту; відчуває труднощі під час визначення підходів до організації та проведенні навчального процесу у вищих навчальних закладах; навчання і побуту студентів вищого навчального закладу; не завжди використовує попередні знання для формулювання проблеми; відчуває труднощі при усвідомленні соціальної значущості своєї майбутньої професії; відчуває труднощі у визначенні мотивації до виконання професійної діяльності; не вміє нести відповідальність за її результати; відчуває труднощі використовувати професійно-профільовані знання і практичні навички при вирішенні соціальних і професійних завдань; не вміє підбирати адекватне ситуації управлінське рішення за формою та змістом,

планувати освітній процес у середніх загальноосвітніх закладах з предмету «Фізична культура»; відчуває труднощі під час професійного спілкування; не вміє забезпечувати гармонійні та конструктивні взаємовідносини під час виконання професійних завдань.

Е - 60 – 66 балів (виконання задовольняє мінімальним критеріям): отримує здобувач, який виявив слабкі знання навчального матеріалу з вступу до спеціальності, важко відтворює програмний матеріал, зовсім не спирається на матеріали, що містяться в основних і додаткових рекомендованих літературних джерелах; слабо знає роль і місце фізичної культури в загальній культурі людства, галузеву термінологію, стандарти вищої освіти. особливості міжнародного спортивного та фізкультурно-спортивного руху в Україні; слабо орієнтується в програмно-нормативних засадах розвитку галузі фізичної культури; в організації структури і матеріальної основи розвитку фізкультурно-спортивного руху в Україні; системі кадрового забезпечення галузі фізичної культури та спорту; допускає певні неточності у визначенні професійних вимог до фахівців фізичної культури та спорту; відчуває труднощі під час визначення підходів до організації та проведенні навчального процесу у вищих навчальних закладах; навчання і побуту студентів вищого навчального закладу; рідко використовує попередні знання для формулювання проблеми; відчуває труднощі при усвідомленні соціальної значущості своєї майбутньої професії; відчуває труднощі у визначенні мотивації до виконання професійної діяльності; не вміє нести відповідальність за її результати; відчуває труднощі використовувати професійно-профільовані знання і практичні навички при вирішенні соціальних і професійних завдань; не вміє підбирати адекватне ситуації управлінське рішення за формою та змістом, планувати освітній процес у середніх загальноосвітніх закладах з предмету «Фізична культура»; відчуває труднощі під час професійного спілкування; не вміє забезпечувати гармонійні та конструктивні взаємовідносини під час виконання професійних завдань.

ЕХ - 35 – 59 балів (з можливістю повторного складання): виставляється здобувачеві вищої освіти, який виявив незнання значної частини навчального матеріалу вступу до спеціальності, допускає істотні помилки у відповідях на запитання, не вміє застосувати теоретичні положення під час розв'язання практичних завдань, не спирається на матеріали, що містяться в основних і додаткових рекомендованих літературних джерелах; не знає галузеву термінологію і основи базових елементів вступу до спеціальності; програмно-

нормативні засади розвитку галузі фізичної культури; організації структури і матеріальної основи розвитку фізкультурно-спортивного руху в Україні; не орієнтується в організації та проведенні навчального процесу у вищих навчальних закладах; навчання і побуту студентів вищого навчального закладу; відчуває труднощі при усвідомленні соціальної значущості своєї майбутньої професії; у визначенні мотивації до виконання професійної діяльності; відчуває труднощі використовувати професійно-профільовані знання і практичні навички при вирішенні соціальних і професійних завдань; не вміє підбирати адекватне ситуації управлінське рішення за формою та змістом, планувати освітній процес у середніх загальноосвітніх закладах з предмету «Фізична культура»; відчуває труднощі під час професійного спілкування; не вміє забезпечувати гармонійні та конструктивні взаємовідносини під час виконання професійних завдань..

Е - 0 – 34 бали: виставляється здобувачеві, який зовсім не володіє програмним матеріалом з вступу до спеціальності; не орієнтується в організації заняття з до спеціальності та можливості його проведення; не виконав усіх видів навчальної роботи.

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Поточне оцінювання

Контрольні нормативи

Співбесіда

Залік

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Фізична культура – невід’ємна частина загальної культури людства.

Фізичної культури – її місце в загальній культурі людей. Основні поняття, предмет і проблематика навчальної дисципліни. Завдання та функції фізичної культури. Форми та засоби фізичного виховання. Актуальні проблеми розвитку фізичного виховання та спорту.

Тема 2. Галузева термінологія. Вимоги до вищої освіти

Зародження спортивної термінології. Основні термінологічні поняття Система оцінювання ECTS. Права та обов’язки студентів. Навчальна діяльність

студентів

Тема 4. Міжнародний спортивний рух. Фізкультурно-спортивний рух в Україні .

З історії зародження та розвитку спорту. Міжнародні спортивні організації Стародавні та сучасні Олімпійські Ігри. Проблеми сучасного розвитку міжнародного спортивного руху. Передумови зародження і розвитку фізкультурно-спортивного руху в Україні. Традиції українського спорту. Внесок українців в Олімпійський рух. Шлях до олімпійського визнання. Сучасні досягнення та проблеми українського спорту

Тема 5. Програмно-нормативні засади розвитку галузі фізичної культури.

Законодавча база розвитку фізичної культури і спорту в Україні. Державні програми розвитку фізичної культури і спорту в Україні

Тема 6. Організаційні засади, структура і матеріальна основа розвитку фізкультурно-спортивного руху в Україні.

- Структура, взаємозв'язок і характер діяльності фізкультурно-спортивних організацій України. Матеріально-технічна база фізичної культури і спорту. - Джерела фінансування галузі. Науково-інформаційне забезпечення фізкультурно-спортивного руху.

Тема 7. Система кадрового забезпечення галузі. Професійна діяльність фахівців фізичної культури , тренера-викладача

Структура вищої освіти в Україні. Система ступеневої освіти. Заклади фізкультурної освіти в Україні. Поняття про професію, спеціальність, посаду Фахові спеціальності, спеціалізації і посади фахівців у галузі фізичної культури і спорту. Освітньо-кваліфікаційні рівні та структура підготовки фахівців фізичної культури. Професійні характеристики фахівців фізичної культури. Спеціальність, спеціалізації, освітньо-кваліфікаційні рівні та посади фахівців фізичного виховання. Учитель фізичної культури – ключова фігура фізичного виховання. Складники професійної майстерності та службові обов'язки вчителя фізичної культури. Урок як основна форма фізичного виховання. Особа тренера

в сучасному спорті і його функціональні обов'язки. Складники професійної майстерності та структура діяльності тренера. Організація тренувального процесу Підготовка спортсмена до змагань.

Тема 8. Організація навчального процесу у вищих навчальних закладах. Навчання і побут студентів вищого навчального закладу. Основи науково-дослідної роботи.

Спрямованість навчального процесу у закладах вищої освіти. Науково-методичне забезпечення навчального процесу. Державні стандарти вищої освіти. Види і форми організації навчальних занять у вищій школі. Форми і методи контролю. Формування студентського контингенту. Права і обов'язки студента вищого навчального закладу. Організація виховного процесу у вищому закладі освіти. Громадські організації студентів. Загальні принципи наукової творчості студентів. Основні методи наукових досліджень у сфері фізичного виховання і спорту. Робота над технікою написання статей і доповідей.

7. Орієнтована тематика практичних занять

- Фізична культура – невід'ємна частина загальної культури людства.
- Галузева термінологія. Вимоги до вищої освіти
- Міжнародний спортивний рух. Фізкультурно-спортивний рух в Україні .
- Програмно-нормативні засади розвитку галузі фізичної культури. Організаційні засади, структура і матеріальна основа розвитку фізкультурно-спортивного руху в Україні.
- Система кадрового забезпечення галузі. Професійна діяльність фахівців фізичної культури , тренера-викладача
- Організація навчального процесу у вищих навчальних закладах. Навчання і побут студентів вищого навчального закладу. Основи науково-дослідної роботи.

8.Завдання для самостійної роботи

Здатність пояснення терміну «Фізична культура, «Спорт» з різних джерел

Підберіть і занотуйте перелік нових сучасних видів спорту та рухової діяльності, які потребують адаптації в Україні.

Складіть хронологію утворення міжнародних спортивних федерацій.

Випишіть нормативно-правові документи що регламентують розвиток фізичної культури і спорту в Україні.

Складіть перелік матеріально-технічної бази розвитку фізичної культури і спорту в Україні.

Складіть перелік усіх можливих посад фахівців з фізичної культури і спорту.

Опишіть досвід діяльності Вашого вчителя фізичної культури.

Зробіть перелік вищих закладів освіти та каталог дисциплін, які Ви б хотіли вивчити.

Ознайомтеся зі змістом навчального плану для обраної спеціальності.

Складіть схему науково-дослідної роботи.

Охарактеризуйте діяльність органів студентського самоврядування.

8. ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Засвоєння студентами матеріалу з дисципліни перевіряється шляхом поточного контролю, виконання практичних нормативів, співбесіди з лектором. Оцінка виставляється за шкалами оцінювання: стобальною, національною і ЄКТС.

Розподіл балів між видами навчальної роботи

Види навчальної роботи				Сума
Самостійна робота	Самостійна робота	Поточний контроль	Співбесіда з лектором	
15	15	40	30	100

Поточний контроль обчислюється за формулою: $x = \frac{A}{n} \cdot \frac{K}{5}$, де K - 40, A – сума усіх поточних оцінок за чотирибальною шкалою при вивченні змістового модуля, включаючи оцінки «2», n – кількість цих оцінок, $\frac{A}{n}$ – середня оцінка за усні виступи. Кількість балів x заокруглюють до цілих. Якщо середня оцінка поточного контролю менша за 2.5, то $x = 0$.

Т.2.і.К проводиться у вигляді співбесіди і виконання практичних завдань.

9. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ, ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Баскетбольні м'ячі, стрітбольне устаткування.

10. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література:

1. Герцик М.С. Вступ до спеціальностей галузі “Фізичне виховання і спорт” /М Герцик, О.Вацеба //Навчальний посібник. – Вид. 3-є, випр. І доп. – Харків, 2004. - 176 с.
2. Закон України "Про фізичну культуру і спорт".- К., 1994.
3. Кондрацька Г.Д., «Вступ до спеціальності» : методичні рекомендації до самостійної роботи студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти / Галина Кондрацька, Світлана Будинкевич – Дрогобич : Видавничий відділ Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка, 2016. – 103 с.
4. Олійник М.О. Організаційна управлінська діяльність у системі управлінь і комітетів з питань фізичної культури. / Олійник М.О. – Харків, 2000.
5. Осінчук В.Г. Визначення основних термінів фізичної культури і спорту. / Осінчук В.Г. – К. 1995.
6. Фролова Л. С. Вступ до спеціальності / Фролова Л. С. //Фізичне виховання [навчально-методичний посібник]. – Черкаси, 2014. – 282 с.

Додаткова література:

1. Вацеба О.М. Нариси з історії Західноукраїнського спортивного руху. / Вацеба О.М. - Івано-Франківськ, 1997.
2. Кулик Я.Л. Історія виникнення й розвитку фізичної культури та спорту в Україні./ Кулик Я.Л. Вінниця, 1997.
3. Приступа Є.Н. Традиції української національної фізичної культури. / Приступа Є.Н., Пилат В.С. – Львів, 1991.